

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

De Fideivssoribvs. Titvlvs XXII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62915)

Idem R. de Montis Fortino.

Cum a contra G. civem Anagninum b super quibusdam possessionibus, quas quondam pater tuus L. de Saul e pro certa quantitate pecunie obligaverat, & ipsius creditoris heredes predicto G. pignorerant, movisses in nostra presentia questionem, legitime probavisti, quod ex earum proventibus tantum fuerat tam ab eodem G. quam ab aliis, qui eas tenuerant a tempore, quo fuerant obligatae, perceptum, quod d fructus sorti poterant aduari. Nos igitur attendentes, quod in talibus perceptio fructuum in solutione fortis accedat, cum secundum canonicas sanctiones fructus restitui, & in sortem debeant computari: considerantes etiam, quod possessiones ipsae iam extenuassent penitus totum onus, & debitum annullassent, ipsas tibi restituendas esse decrevimus, & te per nuncium nostrum in possessionem induci fecimus corporalem.

CAP. VII.

Si i, qui sub pacto legis commissoria pignora vitam suam, & suam non contravenire, iuste impeditus intra diem statutum non redierit, post diem redimere poterit.

Idem.

Significante R. cive Pisano e nobis innouit quod cum domum f suam G. Pisano civi pro 250. libris pignori obligasset, ac promississet praestito iuramento, quod nisi domum ipsam statuto termino recolligeret, creditorem ulterius super eo minime molestarer: & intra statutum tempus per certum g fidelem nuncium (prout ei videbatur) creditori pecuniam numeratam remisit: quam idem nuncius infideliter agens, sicut ei injunctum fuerat non persolvit: & postmodum idem R. ab Imperatore detentus, dicto G. satisfacere non potuit ut debuit: [1 & infra.] Cum igitur pactum legis commissoriae h sit in pignoribus improbarum, & praedictus R. quantum in eo fuit, iuramenti debitum adimplevit: cum per eum, quem certum nuncium esse sperabat, pecuniam remisisset termino statuto i, sed in captione detentus satisfacere non potuit creditori k. Mandamus, quatenus si est ita, praedictum creditorem, ut forte contentus, pensionibus pignoris computatis in eam, illam praefato R. omni dilacione postposita resignet (pacto tali vel iuramento nequaquam obstante) cens. eccles. cogatis.

[1. Nunc per Dei gratiam libertati pristina restitutus, paratus est pecuniam reddere creditori, licet ipse profusus recusaret recipere, quia ei non fuerit statuto termino persoluta.]

CAP. VIII.

Usufructuarius cavet, quod fructus rebus immobilibus salva ipsorum substantia, & pecuniam & estimationem mobilium, qua consumuntur usu, fructu fructu, restituet.

Gregorius IX.

Cum l constet l. mulierem, uxorem Ogerii m, quoad usufructum filio suo successisse in bonis, quorum proprietatem ad M. mulierem, uxorem C. dignoscitur pertinere: Mandamus, quatenus eam ad cautionem idoneam exhibendam quod utatur & fruatur salva rebus substantia n rebus immobilibus, quae usu non consumuntur, ad arbitrium boni viri: Pecuniam vero s quam habuit o vel habebit, ac estimationem bonorum, quae consumuntur usu, & in hereditate inventa

a C. eod. tit. in 2. compellatio. b Anagnin. al. Anagnin. c Salu. d al. in quo fructus. e Cuni. eod. tit. in 4. comp. f vox suam, deest in anti. g vid. Gomez. tom. 2. var. ref. c. 7. h vid. Covarr. l. 3. var. ref. c. 2. i constituto. k vad. l. 2. & tit. C. de quibus cau. ma. & l. 2. & Bart. ff. de in jus voc. l. vid. l. 1. C. de usufructu. & Spec. tit. de pign. s. sequitur videre. m Egidii. n al. in rebus. o habuerit.

fuerint: in morte sua dicta mulieri, aut heredibus eius restituat, per censuram ecclesiasticam compellatis.

DE FIDEIUSSORIBUS. a

TITVLVS XXII.

CAP. I.

Breue est, nec potest breuius summari.

Ex concilio Cantuariensi. b

Clericus e fideiussoribus d intersuens, abjicitur.

CAP. II.

Compellitur clericus servare fideiussorem indemnem per assignationem reddituum suorum.

Lucius tertius Eugen. Episcopo, & c. Archidaco in Norwicensi.

Peruenit f ad nos ex conquestione R. clerici, quod cum ipse pro C. & F. clericis, mercatoribus Bonon. fideiussisset: illis praescriptam pecuniam non solventibus, coactus est satisfacere de eadem. Ne igitur dispendium patiatur, unde videtur premium meruisse: Bononien. Episcopo dedimus in mandatis, ut super debitis illis instrumenta, quae sunt apud creditores inspiciat, & eorum transcripta suo sigillo signata vobis mittere non postponat. Mandamus itaque discretioni vestra, quatenus si ex concessione praedictorum clericorum vel alias legitime vobis rem ita se habere confiterit, moneatis eosdem ut memorato R. pecuniam, quam pro eis solvit restituant, ipsamque servant indemnem: alioquin de redditibus eorum praescripta debita faciatis exolvere, & damna etiam, quae propter hoc perituli, resarciri: aut praedictos redditus sibi assignetis tamdiu sine molestia detinendos, donec ipsa damna resarcita fuerint, & debita sine deminutione soluta. Praefatos vero clericos, si religionem fidei & iuramenti sui eos violasse constiterit, ab officio & beneficio suspendatis.

CAP. III.

Ter districtionem canonicam compellitur debitor a fideiussore abolvere fideiussorem, qui a creditoribus molestatur.

Idem Cantuariensi g Archiepiscopo.

Constitutus h in praesentia nostra magister S. sua nobis assertionem monstravit, quod pro cancellario tuo tempore Lateran. concilii in quadam summa pecuniae intercessit: quam quia usque modo debitor non persolvit, se assertit plurimas a creditoribus Bononien. molestias pertulisse, & debitum augmentatum. Ideoque mandamus, quatenus si legitime tibi de huiusmodi assertionem constiterit, praefatum debitorem, ut eum a praedicta intercessione sine dilacione protus absolvat, ecclesiastica censura compellas. Praesentium quoque auctoritate, injungimus, ut si debitum vel accessiones iste negaverit, consuetudine, quae est legi contraria, non obstante, iuramentum calumniae subire cogatur. Praeterea quia difficile foret intercessori suos testes in Angliam ducere, iudicibus Bonon. (satisfactione idonea a cancellario ipso accepta, quod ad testes audiendos vadat vel mittat intra terminum competentem) literis tuis significes, ut eos vice tua recipiant & examinent diligenter & depositiones eorum transmittentes inclusas, significant, quanta fides possit instrumentis vel testibus adhiberi.

a De materia huius capituli vid. Anton. Gomez. tom. 2. varia. resol. c. 19. b Cartuarien. al. Carthagenen. c C. eod. tit. in 1. comp. d al. fideiussoribus. e al. Archiepiscopo. f C. 4. eod. tit. in 1. comp. & post conc. Later. sub Alex. III. p. 23. c. 5. g al. Cantuariensi. h C. eod. tit. in 1. comp. i al. disceptima.

CAP. IV.

Si sine licentia praelati & majoris partis capituli religiosus fidei iusserit, vel mutuum acceperit, non tenetur ecclesia, & ipse recipiens puniatur, nisi mutuum sit versum in utilitatem ecclesie.

Innocentius tertius in concilio generalis. a

Quod & quibusdam religiosis a sede Apost. est prohibitum, volumus & mandamus ad universos extendi: ne quis videlicet religiosus absque majoris partis capituli, & Abbatis sui licentia pro aliquo fideiubeat, vel ab aliquo pecuniam mutuam accipiat, ultra summam communi providentia constitutam: alioquin non teneatur conventus pro his aliquatenus respondere. Nisi forte in utilitatem domus ipsius manifeste confiteretur redundasse. Et qui contra istud statutum venire presumpserit, graviori disciplina subdatur.

CAP. V.

Tonit tres casus, in quibus fideiussor contra debitorem agit antiquam solvat, ut a fideiussione liberetur.

Gregorius IX.

Evum pro e quo te fideiussorem obligasti, si diu in debiti solutione cessavit, aut dissipare bona sua cepit, seu super hoc condemnatus fuisti, iure poteris convenire ut te a fideiussione debeat liberare.

DE SOLUTIONIBVS.

TITVLVS XXIII.

CAP. I.

Successor in beneficio tenetur solvere debita predecessoris pro necessitate ecclesie contracta.

Alexander III. Decano & capitulo Morien. f

Ad hoc & in Apostolica: & infra. Sicut filius debita patris solvere tenetur, ita praelatus sui predecessoris, pro ecclesie necessitate contracta.

CAP. II.

Si praelatus obligat ecclesiam pro alienis debitis, est suspensus ipso facto ab administratione spiritualium & temporalium, & ecclesia non tenetur.

Gregorius IX. universis ecclesiarum praelatis.

Si quorundam: & infra. Firmiter inhibemus, ne quis presumat ecclesiam sibi commissam pro alienis gravare debitis, aut literas alicui seu sigilla concedere, quibus possent ecclesie obligari: h: Decernentes si fecus fuerit attentatum, ad solutionem talium debitorum ecclesie non teneri. Si quis autem contra premissa de cetero venire presumpserit, ab administratione spiritualium & temporalium noverit se suspensum.

CAP. III.

Si clericus non habeat, unde satisfaciat suis creditoribus, non debet excommunicari, nec aliter molestari: prestabit tamen cautionem saltem iuratoriã de solvendo, cum venerit ad pinguorem fortunam.

Idem Decano & Canonicis Tullen.

Ordardus i clericus proposuit, quod cum P. clericus, D. laicus, & quidam alii ipsum coram officiali Archidiaconi Remen. super quibusdam debitis convenissent, idem in eum recognoscentem huiusmodi debita, sed propter rerum inopiam solvere non valentem, excommunicationis sententiam promulgavit: & infra.

a Ca. 50. b Csm. eod. tit. in 4. comp. c Vid. l. cum acuriffimi. per Bart. C. de fideicom. d Vid. Bald. in auct. hoc ius porrethum. C. de sacrosan. eccles. e Vid. Guid. Pap. decif. 117. incipit. fideiussor potest. f al. Norvican. g C. i. eod. tit. in 1. comp. h Vid. l. que dotis. ff. solut. matr. & l. Lucius. & utrobq. Bar. ff. de fide instru. i Ordardus habent antiqua exemplaria. Vid. late per Bald. in 5. fin.

Mandamus, quatenus si constiterit, quod predictus O. in totum vel pro parte non possit solvere debita supradicta, sententiam ipsam sine difficultate qualibet relaxetis, recepta prius ab eo a idonea cautione, ut si ad pinguorem fortunam devenierit, debita & predicta persolvat.

CAP. IV.

Conquerens se indebitè solvisse, hoc probare debet, nisi in casu hinc posito.

Idem.

Is, qui conqueritur indebitam pecuniam se solvisse, probare tenetur, quod indebitè sit soluta. e Nisi ejus adversarius solutionem infanciam exinde convincatur: tunc enim diffinitio onus incumbit probandi, quod debitum recepisset.

DE DONATIONIBVS.

TITVLVS XXIV.

CAP. I.

Potest intelligi duobus modis: & secundum primum intellectum h. d. Liberalis in donando existimat se debere quod donat. Vel si secundum alium intellectum: Promittentes aliquid donare, aliud tanquam debitum adimplere tenentur.

Gregorius d. A. Patricio Gallorum.

Prudentes: [1 & infra.] Hanc e sibi quodammodo nobilitatis legem imponit, ut debere se, quod spontè tribuit g, existimet: Et nisi in beneficiis suis creverit h, nihil se prestitisse putet. [1 Viroi sicut estis, Regibus adhaerere, multorum salamentis, & ut in registro impresso.]

CAP. II.

Non valet donatio, quam facit praelatus inconsulto capitulo, & in damnum ecclesie.

Alexander III. Parisien. Episcopo.

Ratennitatem i tuam credimus non latere, quod cum Episcopus & quilibet praelatus ecclesiasticarum rerum sit procurator, & non dominus: conditionem ecclesie k meliorare potest, facere vero deteriorem non l debet. Accepimus autem, quod predecessor tuus graves donationes in rebus episcopatus fecit in detrimentum ecclesie, suis canonicis inconsultis.

Vnde quoniam donationes huiusmodi de jure non tenent, indulgemus m tibi, ut liceat donationes hujusmodi tam a clericis, quam a laicis legitime revocare.

CAP. III.

In considerando, an valeat donatio facta per praelatum, debet attendi quantitas rei donata, & loci consuetudo. h. d. innotuit. l. tera.

Idem Vigorien. Episcopo. n

Ceterum o, si Abbatem donationem cum priore & quibusdam de conventu, vel solum Abbatem facere contigerit, & postea conventus pars reclamaverit: Data rei quantitas, & illius terre consuetudo (quæ tamen sacris canonibus non obviet) est diligentius attendenda: & secundum hoc est donum ratum vel irritum iudicandum.

CAP. IV.

Ecclesia non vacans, in beneficium concedi non potest, sed in proprietatem sicut de auctoritate tamen Episcopi, & sine prejudicio praelati.

a al. ab ipso. b prescripta. c Vid. l. cum de indelictis. ff. de proba. d Archepiscopo l. 12. e C. i. eod. tit. in 1. comp. f ponit. g extimet. h nec. i Ca. 2. eod. tit. in 1. comp. k In C. Barb. meliorum potest. facere, & c. l. al. non potest. m al. indulgemus ut tibi licet. & c. n Vigor. al. Vigorien. o C. 3. eod. tit. in 1. comp. & c. 2. tit. de consuet. in 1. comp. & post. cons. Lat. p. 29. c. 3.

Idem

